

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Кафедра педагогіки вищої школи**

Методичні вказівки
з практичної підготовки

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки

**ВИРОБНИЧА АСИСТЕНТСЬКА
ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНА
ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА**

Дніпро-Слов'янськ – 2024

УДК [001.89:378](072)

М 54

Рецензенти:

Вікторенко І.Л. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики початкової освіти факультету початкової, технологічної та професійної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Саяпіна С.А. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки вищої школи, декан факультету гуманітарної та економічної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

М 54 Методичні вказівки до виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання: 3-тє вид. перероб. та доповн. / Уклад.: О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко, О. М. Сипченко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2024. 58 с.

Методичні вказівки укладено відповідно до освітньої програми «Педагогіка вищої школи» та навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки. Представлено інформацію щодо організації і проведення виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Висвітлено основні вимоги щодо змісту освітньої діяльності, підготовки, виконання, оформлення звітної документації, критерії та методи оцінювання програмних результатів практичної підготовки зазначеного профілю відповідно до сучасних тенденцій освітнього процесу у закладі вищої освіти. У додатках відображено вимоги до оформлення індивідуального плану роботи здобувача та щоденника, зразки оформлення конспекту лекції і практичного заняття, плану організаційно-виховної роботи куратора, інших елементів виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.

Друкується за рішенням Вченої ради
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»
(протокол № 1 від 03.09.2024 р.)

© Авторський колектив, 2024

© ДДПУ, 2024

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Опис виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.....	4
Мета та завдання виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.....	4
Зміст виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.....	7
Організація та проведення виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.....	10
Структура виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.....	11
Звіт про проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.....	15
Критерії та методи оцінювання програмних результатів практичної підготовки.....	16
Політика виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.....	19
Інформаційно-методичне забезпечення.....	20
Основні терміни.....	22
Додатки.....	24
Список використаних джерел.....	57

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Виробнича асистентська та науково-дослідна практична підготовка (далі практична підготовка) здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» базується на основних концептуальних засадах положення про контрольні заходи Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет», що регулює організаційні процедури та порядок виявлення якості засвоєння навчального матеріалу, рівня відповідності отриманих знань, умінь і навичок здобутій спеціальності у межах освітнього процесу ДВНЗ «ДДПУ».

Виробнича практична підготовка – це форма практичної підготовки, що проводиться у виробничих умовах на базах практики (в закладах освіти, організаціях, установах) з метою закріплення та поглиблення знань, здобутих здобувачами під час вивчення певного циклу навчальних дисциплін, формування практичних умінь за освітньою програмою, а також передбачає напрацювання фактичного матеріалу для виконання навчально-дослідних завдань.

Практична підготовка є обов'язковим компонентом освітньої (освітньо-професійної) програми «Педагогіка вищої школи» для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти та має на меті набуття системи компетентностей майбутніми фахівцями, здатних здійснювати науково-дослідницьку діяльність, організовувати викладання дисциплін відповідно до завдань і принципів сучасної вищої освіти, вимог нормативного, наукового та навчально-методичного забезпечення.

Практична підготовка є невіддільною складовою освітнього процесу, логічним продовженням навчальних курсів, що розглядають питання педагогіки вищої школи, методики викладання фахових дисциплін у вищій школі, практикуму з педагогіки вищої школи, методології і методики педагогічних досліджень, професійного іміджу педагога-тьютора (андрагога) тощо.

У методичних вказівках розглядаються загальні положення проведення виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки, питання організації і змісту, тематичний план проходження та вибір бази практичної підготовки, критерії та методи оцінювання програмних результатів тощо.

Методичні вказівки логічно структуровані, що допоможе керівникам (методистам) з практичної підготовки чітко планувати та регламентувати діяльність здобувачів і окреслити її головні результати; сприятиме плановому, поетапному набуттю здобувачами практичних професійних навичок і застосуванню набутих теоретичних знань у навчально-методичній, позааудиторній виховній, психолого-діагностичній та науково-дослідній діяльності.

Вид практичної підготовки, її тривалість і терміни проведення визначаються навчальним планом, а зміст, послідовність – програмою, яка розробляється кафедрою педагогіки вищої школи згідно освітньої (освітньо-професійної) програми «Педагогіка вищої школи» та навчального плану.

За результатами проходження практичної підготовки здобувач має розширити свої професійні знання в галузі педагогіки та психології вищої школи, вміти застосовувати отримані знання в своїй професійно-педагогічній діяльності, поглибити розуміння особливостей викладання дисципліни у ЗВО.

ОПИС

виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

№ з/п	Види практичної підготовки	Характеристика практичної підготовки	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Виробнича асистентська та науково-дослідна практична підготовка	Кількість кредитів, тижнів, годин	
		12/8/360	12/8/360
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
		Вид контролю:	
		диф. залік у формі звіту	

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

Виробнича асистентська та науково-дослідна практична підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки є невід’ємною частиною підготовки за ОР «магістр» і проводиться на науково-методичній і навчальній базі ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Слов’янськ), Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (м. Краматорськ), Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка (м. Полтава), Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (м. Харків).

Обсяг і порядок проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки визначається розділом «Практика» навчального плану спеціальності, а зміст і технологія організації і проведення – робочою навчальною програмою.

Мета виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки полягає у формуванні: готовності здобувачів до викладацької діяльності; системи компетентностей майбутніх фахівців, здатних здійснювати науково-дослідницьку діяльність, організовувати викладання дисциплін відповідно до завдань і принципів сучасної вищої освіти, вимог нормативного, наукового та навчально-методичного забезпечення; умінь використовувати різноманітні форми організації освітньої діяльності здобувачів, діагностики, контролю та оцінки ефективності їхніх навчальних досягнень, узагальнювати, систематизувати та поглиблювати

педагогічні знання, уміння та навички виховної роботи зі здобувачами закладу вищої освіти, виконувати основні функції куратора академічної групи, застосовувати сучасні технології організації та проведення позааудиторних заходів відповідно до плану куратора академічної групи.

Завдання виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки:

– закріплення, розширення та поглиблення теоретичних знань, отриманих під час навчання в магістратурі;

– формування вмінь щодо планування та організації навчально-методичної роботи викладача (у межах окремого заняття, теми, курсу);

– набуття вміння проводити лекційні, семінарські та практичні заняття з використанням сучасних методів і технологій освітньої діяльності;

– закріплення, поглиблення та узагальнення психолого-педагогічних, методичних знань у процесі їх використання для вирішення конкретних освітніх завдань;

– розвиток професійних умінь і навичок;

– вироблення дослідницького підходу до викладацької діяльності;

– ознайомлення з інтерактивними формами та методами викладання дисциплін фахового напрямку, вивчення передового педагогічного досвіду викладачів закладу вищої освіти;

– формування досвіду самостійного та творчого аналізу й оцінки педагогічних явищ і ситуацій у практиці роботи закладу вищої освіти;

– формування власної педагогічної позиції щодо процесу виховання студентської молоді;

– набуття вмінь теоретичного проектування та практичного конструювання освітнього процесу, спрямованого на розвиток особистості здобувача;

– поглиблення та розширення теоретичних знань із психолого-педагогічних дисциплін та застосування їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практичної підготовки;

– набуття психолого-педагогічних умінь викладання, організації основних форм навчання у вищій школі;

– формування готовності до здійснення соціально-виховної роботи зі здобувачами та студентськими групами;

– виховання морально-етичних якостей викладача, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті.

Передумовами вивчення – є набуті раніше компетентності та результати навчання з ОК: Педагогіка вищої школи, Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі, Практикум з педагогіки вищої школи, Методологія і методика педагогічних досліджень, Психологія педагогічної діяльності, Професійний імідж педагога-тьютора (андрагога).

У результаті виконання вимог освітньої (освітньо-професійної) програми «Педагогіка вищої школи» здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти під час виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки мають набути загальних (ЗК) і фахових (СК) компетентностей та програмних результатів навчання (ПРН), насамперед тих, що рекомендовані в Стандарті вищої освіти України за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти. МОН України від 11.05.2021 р. № 520. (URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>), а саме:

ІК. Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 12. Здатність до особистого і професійного розвитку.

ЗК 13. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 14. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 17. Здатність застосовувати softskills-навички в практичних ситуаціях.

СК 3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК 5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК 6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК 8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК 9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності

ПРН 2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

ПРН 3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

ПРН 5. Організувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

ПРН 7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

ПРН 8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

ПРН 10. Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

ЗМІСТ

виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

Виробнича асистентська та науково-дослідна практична підготовка є складовою частиною освітнього процесу закладу вищої освіти. Вона забезпечує поєднання теоретичної підготовки майбутніх викладачів з їх практичною діяльністю, сприяє формуванню творчого ставлення до викладацької праці, визначає ступінь професійної здатності, озброює досвідом майбутньої професійної діяльності.

Реалізація функцій посади викладача вимагає від магістра теоретичних знань, практичних умінь і навичок щодо:

– предмета діяльності – відповідного обов'язкового чи вибіркового компоненту підготовки фахівця;

– продукту діяльності – опрацювання інформації у межах обраного освітнього компоненту за окремими темами згідно з робочою програмою навчальної дисципліни у вигляді опорних конспектів лекційних і практичних занять;

– процедури діяльності – способу передачі інформації здобувачам через проведення лекційних, семінарських, практичних занять згідно з графіком навчального процесу відповідно до робочої навчальної програми.

Базами практичної підготовки виступають заклади вищої освіти, які мають необхідне обладнання та відповідне кадрове забезпечення. Направлення здобувачів на практику здійснюється відповідно до договорів, укладених університетом з установою, і оформлюється наказом по університету. На час проходження практичної підготовки здобувач має двох керівників: від закладу вищої освіти, що призначається наказом по університету, та від організації, який призначається її керівником.

За час проходження практичної підготовки здобувачі мають оволодіти основами викладацької діяльності з майбутньої спеціальності. У своїй діяльності здобувачі керується програмою виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки та порадами керівника.

Зміст навчальної роботи магістра під час виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки складається з таких видів діяльності:

Перелік основних видів навчальної роботи:

- проведення лекційних, семінарських, практичних занять за розкладом занять керівника з практичної підготовки;
- проведення консультацій з навчального предмету;
- перевірка завдань самостійної роботи;
- відвідування занять провідних викладачів кафедри та своїх однокурсників з подальшим їх аналізом.

Перелік основних видів методичної роботи:

- ознайомлення з робочим навчальним планом і робочими навчальними програмами дисциплін освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи»;
- розробка конспектів лекцій, підготовка навчально-методичних матеріалів до практичних занять і самостійної роботи здобувачів;
- складання завдань для проведення поточного та підсумкового контролю;
- вивчення, розробка і впровадження передового досвіду організації освітнього процесу, інноваційних форм, методів і технологій навчання.

Перелік основних видів організаційної роботи:

- ознайомлення із нормативно-правовою базою та принципами діяльності кафедри й окремо викладача в системі вищої освіти;
- ознайомлення з правилами оформлення навчально-методичної та організаційної документації кафедри;
- ознайомлення з планом організаційно-виховної роботи факультету, випускової кафедри, куратора академічної групи;
- участь у виховній роботі в студентському колективі, виконання доручень куратора академічної групи;
- підготовка та проведення позааудиторного заходу (кураторська година, бесіда, диспут тощо);
- участь у профорієнтаційній роботі;
- участь у роботі студентського наукового гуртка (проблемної групи);
- участь у роботі засідань кафедри.

Перелік основних видів психолого-діагностичної роботи:

– ознайомлення зі студентською академічною групою, як об'єктом психолого-педагогічного вивчення, з особливостями її функціонування, психологічними аспектами керівництва тощо;

– психологічний аналіз спільної діяльності, групових процесів, соціально-психологічних явищ;

– підбір психодіагностичних методів і методик, спрямованих на психолого-педагогічне вивчення групи;

– проведення психолого-педагогічного дослідження студентської академічної групи;

– обробка та інтерпретація отриманих даних, узагальнення результатів дослідження.

– визначення шляхів подальшого розвитку групи, методів корекції (в разі необхідності), формулювання рекомендацій щодо оптимізації групових процесів;

– складання психолого-педагогічної характеристики студентської академічної групи.

Перелік основних видів науково-дослідної роботи:

– ознайомлення з планом наукової роботи кафедри;

– проведення дослідження за обраною науковою темою;

– підготовка доповіді на науково-практичну конференцію чи наукової статті з проблеми, що досліджується;

– участь у наукових семінарах, конференціях кафедри, факультету.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ

виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

Загальне керівництво виробничою асистентською та науково-дослідною практичною підготовкою здійснює завідувач випускової кафедри. Він планує розподіл годин між викладачами-керівниками щодо керівництва практичною підготовкою, а також здійснює контроль за її проходженням.

Безпосереднє керівництво виробничою асистентською та науково-дослідною практичною підготовкою кожного здобувача виконує викладач-керівник практики (який має стаж роботи за профілем підготовки фахівців не менше 3-х років), якого призначає завідувач кафедри відповідно до педагогічного навантаження. При призначенні викладача-керівника враховуються його наукові інтереси та спеціалізація здобувача.

Перед початком практичної підготовки керівники від випускової кафедри проводять установчу конференцію, на якій здобувачам роз'яснюють мету, завдання, зміст, форми організації, порядок проходження практичної підготовки та вимоги до звіту. Після закінчення практичної підготовки проводиться звітна конференція з аналізом її підсумків.

Викладачі-керівники від випускової кафедри в контексті виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки виконують наступні види робіт:

- розробляють робочу програму виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти та методичні вказівки щодо її проведення;

- розробляють та затверджують перелік індивідуальних дослідницьких завдань з методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- проводять установчу та підсумкову конференції, заслуховують звіти здобувачів про проведену роботу, розробляють заходи щодо удосконалення проведення практичної підготовки здобувачами.

Керівники-методисти виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки зобов'язані:

- розподілити разом із завідувачем випускової кафедри здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на місця проходження практичної підготовки;

- планувати роботу здобувачів;

- бути присутніми під час проведення лекційних і практичних занять, виховних заходів здобувачами, приймати участь у їх обговоренні;

- надавати консультації практикантам щодо виконання індивідуальних дослідницьких завдань, робочої програми практичної підготовки й оформлення звітної документації;

- контролювати виконання здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти правил внутрішнього трудового розпорядку, облік відвідування практичної підготовки;

– повідомляти здобувачів про систему звітності з практичної підготовки;

– підвести підсумки виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки, оцінити роботу кожного здобувача, скласти рецензії за результатами проведеної ним роботи та надати їх завідувачу випускової кафедри.

Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти при проходженні виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки зобов'язані:

– до початку практичної підготовки одержати від керівника консультації щодо її проходження й оформлення всіх необхідних документів;

– у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки;

– розробити та затвердити індивідуальний план проходження практичної підготовки, вести щоденник для відображення змісту роботи проходження практичної підготовки, своєчасно оформити всі документи та скласти звіт;

– проходити практичну підготовку за строками, визначеними в наказі по Університету;

– суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії;

– дотримуватись правил внутрішнього розпорядку університету, виконувати розпорядження ректора, декана, завідувача кафедри, їх заступників і керівника з практичної підготовки;

– після закінчення практичної підготовки, у тижневий термін, подати керівнику від кафедри пакет звітної документації.

Структура

виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

№ з/п	Етапи роботи	Види діяльності	Кількість годин
1	Організаційний етап	Організаційно-ознайомча діяльність	18
2	Підготовчий етап	Підготовча психолого-педагогічна діяльність	104
3	Основний етап	Викладацька діяльність	40
		Позааудиторна діяльність	28
		Психодіагностична діяльність	38
		Науково-дослідна діяльність	102
4	Заключний етап	Підсумково-методична діяльність	30
Усього годин			360

**Структура
виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки**

№ з/п	Види роботи і завдання практики	К-ть год.
Організаційний етап		
1	Участь в установчій конференції з виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки: <ul style="list-style-type: none"> – ознайомлення з особливостями освітнього процесу в педагогічному ЗВО, зокрема у ДВНЗ «ДДПУ»; – ознайомлення зі змістом та завданнями практичної підготовки; – закріплення здобувачів за керівниками практичної підготовки; – отримання здобувачами методичних рекомендацій та індивідуальних завдань. 	2
2	Ознайомлення з методичною документацією та основними напрямками навчально-методичної, наукової і виховної діяльності випускової кафедри.	2
	Ознайомлення зі змістом навчальних планів і робочих навчальних програм дисциплін, за якими буде проходити виробнича асистентська та науково-дослідна практична підготовка.	2
	Ознайомлення з планом виховної роботи куратора академічної групи, за якою закріплений здобувач.	1
	Визначення за розкладом занять, які будуть відвідувати та проводити здобувачі.	1
	Складання графіків відвідування та проведення занять, виховних заходів.	2
	Ознайомлення зі студентською академічною групою, як об'єктом психолого-педагогічного вивчення, з особливостями її функціонування, психологічними аспектами керівництва тощо.	2
	Узгодження індивідуальних планів проходження практики з керівниками практичної підготовки.	4
	Розроблення та затвердження індивідуальних планів проходження практичної підготовки.	
Усього		18
Підготовчий етап		
3	Підготовка щоденника для відображення змісту роботи (запис власних вражень, думок, поглядів, побажань).	2
	Розроблення планів занять, дидактичних і методичних	34

	матеріалів відповідно до вимог робочих навчальних програм дисциплін, за якими буде поводитись освітня діяльність. Консультації у провідних викладачів кафедри та керівника з практичної підготовки щодо змістовного наповнення опорних конспектів лекційних і практичних занять. Затвердження конспектів занять, дидактичних і методичних матеріалів у керівника з практичної підготовки. Підготовка до занять. Проведення пробних занять. Складання плану виховної роботи куратора академічної групи. Підготовка до виховної роботи в академічній групі, в яких будуть проходити практичну підготовку магістри	8 4 8 4 6
4	Відвідування занять (2 лекції, 2 практичні), консультацій, які проводять викладачі з дисциплін педагогічного циклу, з метою вивчення педагогічного досвіду та системи навчальної роботи.	12
5	Психологічний аналіз спільної діяльності, групових процесів, соціально-психологічних явищ. Підбір психодіагностичних методів і методик, спрямованих на психолого-педагогічне вивчення групи.	14
6	Ознайомлення з планом наукової роботи випускової кафедри. Ознайомлення з планом роботи, протоколами засідань наукових гуртків (проблемних груп). Обговорення напряду науково-дослідної роботи: вибір теми та опрацювання об'єкта дослідження, визначення мети й завдань роботи, обґрунтування актуальності теми, погодження обраної теми з керівником.	2 2 8
Усього		104
Основний етап		
7	Проведення лекційних (2), практичних (2) занять за індивідуальним планом проходження практичної підготовки. Обговорення з керівником проведених занять, самоаналіз.	8 4
8	Відвідування занять, які проводять інші здобувачі-практиканти. Обговорення лекційних, практичних (семінарських) занять інших здобувачів-практикантів.	8 4
9	Корегування конспектів лекційних і практичних занять з урахуванням позитивного досвіду інших викладачів і здобувачів-практикантів.	8
10	Уточнення методики проведення, методичних і дидактичних матеріалів до практичних, семінарських занять	8

	з урахуванням отриманого досвіду інших викладачів і здобувачів-практикантів.	
11	Проведення позааудиторної роботи і виховних заходів зі здобувачами академічних груп. Обговорення з керівником проведеної виховної роботи, самоаналіз. Участь у кафедральних та факультетських виховних заходах.	12 4 12
12	Проведення психолого-педагогічного дослідження студентської академічної групи. Обробка та інтерпретація отриманих даних (протоколи психодіагностичних досліджень). Узагальнення результатів дослідження. Визначення шляхів подальшого розвитку групи, методів корекції (в разі необхідності), формулювання рекомендацій щодо оптимізації групових процесів.	22 12 4
13	Проведення дослідження за обраною науковою темою. Підготовка доповіді на науково-практичну конференцію та/або наукової статті з проблеми, що досліджується	82 20
Усього		208
Заключний етап		
14	Оформлення звітних матеріалів і затвердження їх керівником з практичної підготовки: <ul style="list-style-type: none"> – індивідуальний план роботи здобувача; – щоденник виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки; – план-конспект лекційного заняття (2); – самоаналіз проведеної лекції (2) або аналіз відвіданих лекцій інших здобувачів-практикантів; – план-конспект практичного заняття (2); – самоаналіз проведеного практичного заняття (2) або аналіз відвіданих практичних занять інших здобувачів-практикантів; – складання психолого-педагогічної характеристики студентської академічної групи; – розгорнутий план-конспект виховного заходу, аналіз та оцінка куратора групи; – план виховної роботи куратора академічної групи (на 1 семестр); – доповіді на науково-практичну конференцію та/або наукова стаття з проблеми, що досліджувалася; – звіт з виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки. 	20

15	Підготовка до захисту звітних матеріалів про проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки. Звіт про проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки на звітній конференції.	6 2
16	Підведення підсумків виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки	2
Усього		30
Усього за навчальним планом		360

ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ

виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

Після закінчення терміну виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки здобувачі звітують про виконання програми та індивідуальних завдань. Звіт має містити відомості про виконання всіх розділів, зазначених у програмі, висновки та пропозиції тощо.

Оформлюється звіт за вимогами, які встановлені в даному документі (див. додаток А) та захищається здобувачем на звітній конференції перед комісією, що призначається завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівники (методисти) практичної підготовки під головуванням завідувача випускової кафедри. За результатами захисту та наявності повного комплексу звітних матеріалів виставляється оцінка за практичну підготовку, що заноситься до залікової відомості та залікової книжки (індивідуальний план) здобувача.

На захист звіту про проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки здобувач має надати наступні матеріали:

Звітна документація

1. Індивідуальний план роботи з практичної підготовки, що фіксує всі форми роботи, терміни та відмітку про виконання (додаток А1).

2. Щоденник з практичної підготовки, що фіксує дати та зміст роботи (із записом власних вражень, думок, поглядів тощо). Щоденник ведеться кожного дня із систематичними записами всіх видів робіт і спостережень (додаток А2).

3. Розширений план-конспект лекцій (2 лекції) (додаток А3).

4. Розширені плани-конспекти проведених практичних (семінарських) занять (2 заняття), а також дидактичні та навчально-методичні матеріали до них (додаток А4).

5. Самоаналіз усіх проведених занять (додаток А 5, 6).

6. Аналіз відвіданих занять (заняття інших здобувачів-практикантів (2)) (додаток А 5, 6).

7. План організаційно-виховної роботи куратора академічної групи (додаток А7)

8. Методична розробка (сценарій та супровідні матеріали) проведеного виховного заходу (додаток А8).

9. Самоаналіз виховного заходу (додаток А9).

10. Психолого-педагогічна характеристика студентської академічної групи (додаток Б).

11. Матеріали індивідуального науково-дослідницького завдання (доповідь (додаток В), або тези (додаток Д), або стаття (додаток Ж) тощо).

12. Звіт з виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки (додаток А10).

До звіту додається:

1. Рецензії керівника (методиста) з практичної підготовки на проведені здобувачем-практикантом навчальні заняття (додаток К).

2. Відомість-характеристика (з практичної підготовки) (додаток Л).

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ

оцінювання програмних результатів практичної підготовки

Критерії оцінювання кожного з завдань практичної підготовки здобувачі отримують перед початком практики. Диференційована оцінка (бали) за кожне завдання практичної підготовки виставляється методистом від кафедри педагогіки вищої школи з урахуванням оцінки (бали), виставленої керівником від кафедри загальної психології. Після завершення практичної підготовки відбувається захист у присутності комісії. Підсумкова оцінка за виробничу асистентську та науково-дослідну практичну підготовку враховується нарівно з іншими оцінками, які характеризують успішність здобувача. Результати захисту звіту з практичної підготовки заносяться в залікову відомість і проставляються в заліковій книжці.

Результати навчання здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти під час проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки визначаються в балах, що виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Рівень сформованих у магістрів компетентностей після проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки оцінюється згідно із загально-визначеними вимогами системи вищої освіти України.

Максимальний бал виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки магістрант отримує за:

– творчий підхід до виконання теоретичних завдань практичної підготовки;

– підготовку логічного, змістовного конспекту лекцій та методичних рекомендацій до практичних занять, з повним висвітленням тематики, вибраної для викладання;

– своєчасно наданий і згідно вимог оформлений пакет звітних документів;

– повне викладення змісту виконаних робіт під час проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки (у доповіді під час звіту).

Оцінювання здійснюється за п'ятибальною шкалою.

«відмінно» – звіт оформлено відповідно до зазначених вище вимог; відповіді на захисті повні, правильні, логічні та послідовні, самостійні;

«добре» – звіт оформлено відповідно до зазначених вище вимог; відповіді на захисті з деякими неточностями, але логічні та послідовні;

«задовільно» – поверхове висвітлення матеріалів практичної підготовки, наприклад, неглибокий аналіз матеріалів; відповіді на захисті достатні, з деякими неточностями у змісті та логіці побудови, виконувалися з допомогою викладача, колег, конспектів тощо;

«незадовільно» – фрагментарне виконання поданих матеріалів; відповіді невірні, необґрунтовані.

«неприйнято» – звітні матеріали не підготовлені, відповіді невірні, необґрунтовані, пропуск без поважних причин значної кількості практичної підготовки (більше ніж 50%).

Результати практичної підготовки оцінюються за 100-бальною шкалою, наведені в таблиці.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
90 – 100 балів	відмінно
89 – 75 балів	добре
60 – 74 балів	задовільно
26 – 59 балів	незадовільно
0 – 25 балів	неприйнято

Якщо магістр не проходив виробничу асистентську та науково-дослідну практичну підготовку – до захисту звіту не допускається.

Якщо магістр не проходив виробничу асистентську та науково-дослідну практичну підготовку через поважні причини (хвороба – за наявності медичної довідки), він може отримати індивідуальне завдання від наукового керівника (за погодженням із завідувачем кафедри педагогіки вищої школи).

Відповідно до 100-бальної шкали, оцінка виставляється за певні види роботи, наведені в таблиці.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам за результатами поточного контролю (денна/заочна форма навчання)

Оцінювання за розділами	Бали
1. Педагогіка вищої школи	70
<i>Навчально-методична робота</i>	30
<i>Позааудиторна виховна робота</i>	20
<i>Науково-дослідна робота</i>	20
2. Психологія вищої школи	20
<i>Психодіагностична робота</i>	20
Захист практики	10
Усього	100

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за завданнями за результатами поточного контролю (денна/заочна форми навчання)

	Завдання	Розподіл балів	
		Max	Min
1	Індивідуальний план роботи з виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки	4	2
2	Щоденник виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки	4	2
3	План-конспект лекції (2 лекції). Самоаналіз проведених занять	8	4
		4	2
4	Плани-конспекти практичних занять (2 заняття), дидактичні та навчально-методичні матеріали до них. Самоаналіз проведених занять	8	4
		4	2
5	Аналіз відвіданих занять здобувачів-практикантів (2).	4	2
6	План навчально-виховної роботи куратора академічної групи	6	3
7	Методична розробка (сценарій та супровідні матеріали) проведеного виховного заходу. Самоаналіз виховного заходу	6	3
		2	1
8	Матеріали індивідуального науково-дослідницького завдання (тези, стаття тощо).	20	15
9	Психолого-педагогічна характеристика студентської академічної групи. Протоколи психолого-діагностичних досліджень.	20	15
10	Звіт виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти	10	5
	Усього	100	60

ПОЛІТИКА

виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

Політика практики регулюється:

1. Положення про організацію освітнього процесу Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/025.pdf>
2. Положення про освітні програми Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/026.pdf>
3. Положення про практичну підготовку (практику) здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/024.pdf>
4. Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf>
5. Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/039.pdf>
6. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/006.pdf>
7. Положення про контрольні заходи Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf>
8. Положення про дистанційне навчання Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/005.pdf>
9. Положення про розроблення навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/017.pdf>
10. Положення про робочу програму навчальної дисципліни Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/008.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література:

1. Вітвицька С. С. Педагогіка вищої школи: практикум. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2023. 174 с.
2. Вітвицька С.С., Андрійчук Н.М. Основи педагогіки вищої школи /Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. 312 с.
3. Гніденко М.П., Вишнівський В.В. Сучасна методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. Київ: ДУТ, 2019. 127 с.
4. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: підручник; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
5. Євтушенко М.Ю., Хижняк М.І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 350 с.
6. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник / За ред. проф. І.В.Зайченка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с. (не перевидавалось)
7. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В. К. : НТУ, 2017.172 с. (не перевидавалось)
8. Корягін М.В., Чік В.Ю. Основи наукових досліджень. Львів: Алерта, 2019. 622 с.
9. Методичні вказівки до виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання: 3-тє вид. перероб. та доповн. / Уклад.: О.Г.Коркішко, А.В.Коркішко, О.М.Сипченко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2024. 57 с.
10. Педагогіка вищої школи: підручник / В.П.Головенкін; КПІ ім.Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
11. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / В.О.Тюріна, М.О.Котелюх, О.І.Федоренко та ін.; за заг. ред. О. І.Федоренко; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.
12. Пономарьова Г., Репко І., Одарченко В. Практикум із методики організації виховної роботи в закладах вищої освіти: навч. посіб. Харків, ТВО «ТО Ексклюзив», 2018. 153 с. (не перевидавалось)

13. Прищак М.Д., Залюбівська О.Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій. Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с.
14. Шапран О.І., Новак О.М. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.): Домбровська Я.М., 2018. 280 с. (не перевидавалось)
15. Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практикозорієнтований аспект: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с. URL: <http://surl.li/apanfo>

Додаткова література:

1. Антонова О.Є, Гусак В.М., Дубасенюк О.А. Професіографічний підхід у системі вищої освіти: монографія / колектив авторів, за ред. О.А.Дубасенюк. Житомир : Вид-во О. О. Євенок, 2019. 328 с.
2. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Практикум з педагогіки вищої школи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти: 2-ге вид. перероб. та доповн. / Уклад.: О.Г.Коркішко, А.В.Коркішко. Слов'янськ, 2022. 68 с.
3. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. Київ: Стильна типографія, 2019. 237 с.
4. Пономарьова Г., Репко І., Одарченко В. Практикум із методики організації виховної роботи в закладах вищої освіти: навч. посіб. Харків, ТВО «ТО Ексклюзив», 2018. 153 с. (не перевидавалось)
5. Шоробура І.М. Тренінги з освітнього менеджменту: навч. посіб./ Хмельницький: ФОП Мельник А.А., 2018. 242 с. (не перевидавалось)

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського: офіційний сайт: URL: <https://dnrb.gov.ua>
2. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>
3. Концепція розвитку педагогічної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. схвалено Указом Президента України № 344/2013 від 25 черв. 2013 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
5. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
6. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України № 266 від 29 квіт. 2015 р. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1421144886/1424935774/>

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ

Академічна свобода - самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом.

База практики – заклади вищої освіти, які забезпечені висококваліфікованими кадрами і відповідають вимогам програми практики.

Виробнича асистентська практика – вид практичної підготовки, що проводиться для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки з метою закріплення теоретичних знань, відпрацювання практичних вмінь і навичок за спеціальністю, придбання первинного практичного досвіду освітньої діяльності в закладі вищої освіти, а також напрацювання фактичного матеріалу для виконання навчально-дослідних завдань.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня та кваліфікації.

Кафедра – базовий структурний підрозділ Університету, що проводить навчально-виховну і методичну діяльність з однієї або кількох споріднених спеціальностей, спеціалізацій чи навчальних дисциплін і здійснює наукову, науково-дослідну та науково-технічну діяльність за певним напрямом.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Лекція – основна форма проведення навчальних занять у закладі вищої освіти, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу.

Наскрізна програма практик – це нормативний та організаційно-методичний документ ДДПУ, який визначає концептуальні засади практичної підготовки здобувачів певного освітнього рівня на відповідній освітній програмі, регламентує послідовність, тривалість різних видів практик відповідно до навчального плану, визначає мету, завдання та місце кожного виду практики у структурно-логічній схемі підготовки фахівців.

Освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у закладі вищої освіти через систему науковометодичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження та використання знань, умінь та інших

компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Освітня діяльність – діяльність закладів вищої освіти, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб.

Практикант – здобувач вищої освіти, який проходить практику в процесі навчання в Університеті.

Практика здобувачів вищої освіти – це обов'язкова складова підготовки викладача педагогічних дисциплін у ЗВО, що проходить на базі випускової кафедри педагогіки вищої школи.

Практичне заняття – це форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачем відповідно сформульованих завдань.

Програмні результати навчання – це узгоджений набір 15-20 тверджень, які виражають, що здобувач повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення навчальної програми

Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти;

Результати проходження практики – знання, уміння, навички тощо, які можна оцінити та виміряти у відповідності до визначених в освітньо-професійній програмі програмних результатів навчання, та які здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здатний продемонструвати після завершення проходження практики.

Тезисний план лекції – це розгорнутий план, що містить не лише ствердження (основні положення), але й логічну систему доказів кожного з них.

Щоденник практики – це основний документ, що відображає якість проходження здобувачем практики.

Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Додаток А

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки вищої школи

ЗВІТ

**з виробничої асистентської та науково-дослідної практичної
підготовки**

Період проходження __.__.20__ – __.__.20__

здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти 2 курсу
факультету гуманітарної та економічної освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-професійна програма «Педагогіка вищої школи»
денної (заочної) форми навчання
(прізвище, ім'я по-батькові здобувача)

Керівник з практичної підготовки від кафедри
(прізвище, ім'я по-батькові, вчене звання, посада)

Дніпро-Слов'янськ, 20__

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки вищої школи

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Викладач-методист кафедри

_____

«   »   20   р.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ
виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

Період проходження __.__.20__ – __.__.20__

здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти 2 курсу
факультету гуманітарної та економічної освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-професійна програма «Педагогіка вищої школи»
денної (заочної) форми навчання
(прізвище, ім'я по-батькові здобувача)

Керівник з практичної підготовки від кафедри
(прізвище, ім'я по-батькові, вчене звання, посада)

Дніпро-Слов'янськ, 20__

Індивідуальний план роботи здобувача (приклад)

Розділ	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	2	3	4
I. Навчально-методична робота	<p>1. Знайомство з методичною документацією та основними напрямками навчально-методичної, наукової і виховної діяльності випускової кафедри.</p> <p>2. Знайомство зі змістом навчальних планів і робочих навчальних програм дисциплін, за якими буде проходити практична підготовка.</p> <p>3. Розроблення планів занять, дидактичних і методичних матеріалів відповідно до вимог робочих навчальних програм дисциплін, за якими буде поводитись освітня діяльність.</p> <p>4. Консультації у провідних викладачів кафедри та керівника практики щодо змістовного наповнення опорних конспектів лекційних і практичних занять.</p> <p>5. Затвердження конспектів занять, дидактичних і методичних матеріалів у керівника з практичної підготовки.</p> <p>6. Підготовка до занять.</p> <p>7. Відвідування лекцій провідних викладачів кафедри та їх аналіз.</p> <p>8. Відвідування практичних занять провідних викладачів кафедри та їх аналіз.</p> <p>9. Підготовка та проведення лекції на тему: _____</p> <p>10. Підготовка та проведення практичного заняття на тему: _____</p> <p>11. Відвідування й аналіз лекцій і практичних занять, що проводять магістри-практиканти.</p>		
II. Позааудиторна виховна робота	<p>1. Ознайомлення з планом виховної роботи куратора академічної групи, за якою закріплений практикант.</p> <p>2. Складання плану виховної роботи куратора академічної групи.</p> <p>3. Підготовка до виховної роботи в академічній групі, в яких будуть проходити практику магістри</p> <p>4. Проведення позааудиторної роботи та виховних заходів зі здобувачами академічних груп.</p> <p>5. Обговорення з керівником проведеної виховної роботи, самоаналіз.</p> <p>6. Участь у кафедральних та факультетських виховних заходах</p>		

1	2	3	4
III. Науково-дослідна робота	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення з планом наукової роботи кафедри. 2. Відвідування засідань кафедри, де обговорюються кандидатські та докторські дисертації, інші наукові проблеми. 3. Ознайомлення з планом роботи, протоколами засідань наукових гуртків (проблемних груп). 4. Обговорення напряму науково-дослідної роботи: вибір теми та опрацювання об'єкта дослідження, визначення мети й завдань роботи, обґрунтування актуальності теми, погодження обраної теми з керівником. 5. Проведення дослідження за обраною науковою темою. 6. Підготовка доповіді на науково-практичну конференцію «_____» або наукової статті з проблеми, що досліджується «_____». 7. Участь у наукових семінарах, конференціях, що проходять на кафедрі, в університеті. 		
VI. психодіагностична робота	<ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічний аналіз спільної діяльності, групових процесів, соціально-психологічних явищ. 2. Підбір психодіагностичних методів і методик, спрямованих на психолого-педагогічне вивчення групи. 3. Проведення психолого-педагогічного дослідження студентської академічної групи. 4. Обробка та інтерпретація отриманих даних (протоколи психодіагностичних досліджень). 5. Узагальнення результатів дослідження. 6. Визначення шляхів подальшого розвитку групи, методів корекції (в разі необхідності), формулювання рекомендацій щодо оптимізації групових процесів. 		

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет гуманітарної та економічної освіти

Кафедра педагогіки вищої школи

ЩОДЕННИК

виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

Період проходження __.__.20__ – __.__.20__

здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти 2 курсу
факультету гуманітарної та економічної освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-професійна програма «Педагогіка вищої школи»
денної (заочної) форми навчання
(прізвище, ім'я по-батькові магістранта)

Керівник з практичної підготовки від кафедри
(прізвище, ім'я по-батькові, вчене звання,
посада)

Дніпро-Слов'янськ, 20__

Місце проходження практичної підготовки: адреса, повна назва закладу вищої освіти, телефон, відомості про керівника та заступників керівника закладу вищої освіти.

Зразок оформлення щоденника

Дата	Зміст роботи (із записом власних вражень, думок, поглядів, побажань)	Примітка

Щоденник ведеться кожного дня із систематичними записами всіх видів робіт і спостережень.

Пари

1	
2	
3	
4	
5	
6	

Розклад занять академічної групи

_____ курсу _____ факультету
_____ відділення _____ форми навчання

	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця	Субота
1						
2						
3						
4						
5						
6						

Перелік навчальних предметів

№	Дисципліна	Семестр	Кількість годин	
			загальна	на тиждень

Кадрове забезпечення викладання дисциплін

№	Назва дисципліни	ПІБ викладача	Освіта	Фах	Стаж

Список академічної групи

Пор №	Прізвище, ім'я по батькові	Доручення	Інтереси, хобі	Успішність	Сімейний стан
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Орієнтовна схема конспекту лекції.

Тема: _____

Мета вивчення: _____

Обладнання: _____

План лекції:

1. _____

2. _____

Література:

1. _____

2. _____

Ключові поняття: _____

Основний зміст

Питання 1. Розгорнутий опис

Питання 2. Розгорнутий опис

Питання для самостійної роботи:

Навчально-методичні матеріали для лекцій:

– підручники / навчальні посібники, розроблені викладачами кафедри, конспекти (тексти, схеми) лекцій у паперовій та/або електронній формі (електронний підручник/навчальний посібник/інтерактивний комплекс, файл зі змістом матеріалу, що викладається на лекціях, файл із роздатковими матеріалами);

– питання, тести і завдання за окремими темами лекцій для самоконтролю студентів;

– глосарій (тлумачний словник термінів – упорядкований перелік спеціальних термінів, що зустрічаються в тексті лекцій навчальної дисципліни, зміст яких вимагає пояснення за темами лекцій або за абеткою.

**Методичні поради здобувачам-практикантам
щодо проведення лекції**

Навчальна лекція (лат. lectio – читання) – логічно завершений, науково обґрунтований, послідовний і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, теми чи розділу навчального

предмета, ілюстрований за необхідності наочною та демонструванням дослідів [4; 5].

1) При плануванні лекції слід [4; 5]:

- чітко визначити місце лекції в структурі навчального курсу, її тему та завдання (дидактичні, виховні, розвивальні) з урахуванням особливостей студентської аудиторії;

- відповідно до навчальної програми скласти план лекції;

- опрацювати джерела інформації (зібрати матеріал, відокремити основну та другорядну інформацію, систематизувати її);

- продумати вступ до лекції (запитання, цитата, історичний факт тощо);

- скласти конспект (тези чи розгорнутий план лекції);

- підкреслити в конспекті основне, що обов'язково слід повідомити здобувачам;

- перевірити за словником зміст нових слів, визначити наголоси та правопис;

- продумати висновки: максимально короткий зміст основних тез лекції;

- сформулювати поради здобувачам щодо самостійної роботи над темою і матеріалами лекції;

- спрогнозувати можливі запитання здобувачів та продумати відповіді на них;

- перевірити час, проаналізувати, яку інформацію варто додати чи вилучити зі змісту лекції.

2) Перед початком лекції слід уявити позитивну реакцію аудиторії. З'явитись в аудиторію необхідно за 2-3 хвилини до початку заняття.

3) При проведенні лекції необхідно:

- установити візуальний і емоційний контакт з аудиторією;

- дати зрозуміти, що матеріал цікавий, необхідний для професійної діяльності і зрозумілий для слухачів;

- зацікавлювати аудиторію. Розвивати у здобувачів звичку зосереджено працювати, зберігати високий рівень уваги.

- слідкувати за темпом мовлення, дикцією;

- надавати можливості здобувачам обдумати і записати основні тези;

- ілюструвати сказане;

- висловлювати своє ставлення до сказаного;

- уживати терміни, звичні для аудиторії, незрозумілі чи вперше вживані – пояснювати та записувати на дошці;

- говорити впевнено, стежити за культурою мовлення, за жестами, мімікою і візуальними сигналами слухачів, реагувати на них;

- бути натхненим і надихати аудиторію на успішну роботу;

- зорієнтувати здобувачів на самостійне опрацювання лекційного матеріалу.

Орієнтовна схема конспекту практичного заняття.

Тема заняття: _____

Мета вивчення: _____

Обсяг навчального часу: _____

Обладнання: _____

План заняття:

1. _____

2. _____

Література:

_____

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. _____

2. _____

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

_____

**Методичні поради здобувачам-практикантам
щодо проведення практичного заняття**

Однією із найпоширеніших форм організації освітнього процесу у вищій школі є практичні заняття (практикуми).

Практичне (грец. *prakticos* – діяльний) заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування через індивідуальне виконання відповідно до сформульованих завдань [5].

Методика практичних занять може бути різною залежно від досвіду та методичних концепцій викладача. Важливо, щоб вона активізувала навчально-пізнавальну діяльність здобувачів, сприяла формуванню загальних і фахових компетентностей, поглибленню знань з курсу. Усе це передбачає продуману підготовку до практичної роботи викладача.

Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня

оволодіння здобувачами теоретичними положеннями, завданнях різної складності для розв'язування їх на занятті та необхідних дидактичних засобів.

На початку кожного практичного заняття доцільно декілька хвилин відводити для перевірки готовності здобувачів до роботи.

Проводять практичне заняття переважно у такій послідовності:

– вступне слово викладача (повідомлення теми, мети та завдань; мотивація вивчення теми (бесіда, що передбачає з'ясування значущості теми та її професійну спрямованість);

– повідомлення плану заняття;

– коротке узагальнення найголовніших науково-теоретичних положень, які повинні слугувати вихідним моментом у виконанні завдань практичного характеру, пояснення незрозумілих здобувачам питань, запланована практична частина;

– завершальне слово викладача (підбиття підсумків заняття, повідомлення домашнього завдання).

Основні критерії оцінювання якості практичного заняття [4]

1. Цілеспрямованість – висунення проблеми, намагання поєднати теоретичний матеріал з його практичним використанням у майбутній професійній діяльності.

2. Планування – виокремлення головних питань, пов'язаних з профілюючими дисциплінами, наявність новинок у списку літератури, тощо.

3. Організація семінару – уміння починати та підтримувати дискусію, конструктивний аналіз усіх відповідей здобувачів, наповненість навчального часу обговоренням проблем, поведінка самого викладача.

4. Стиль проведення семінару – пошквалений, з постановкою гострих питань, з дискусією або млявий, який не викликає інтересу.

5. Ставлення викладача до здобувачів – поважне, урівноважене, в міру вимогливе чи байдуже.

6. Ставлення здобувачів до викладача – поважне чи байдуже, критичне.

7. Управління групою – викладач швидко встановлює контакт з учасниками заняття, впевнено та вільно тримається, взаємодія з групою носить педагогічно доцільний характер та охоплює всіх здобувачів чи, навпаки, робить багато зауважень, розмовляє на підвищених тонах, спирається в роботі на декількох здобувачів, а інші залишаються пасивними.

8. Коментарі та висновки викладача – кваліфіковані, доказові, переконливі, чи, навпаки, некваліфіковані, неістотні, не містять у собі теоретичних зауважень.

Схема аналізу проведеної лекції

У відповідності з розкладом _____.202__ р. проведено лекцію з предмету _____

Тема _____

П.І.Б. здобувача _____

Спеціальність _____ Курс _____

Група _____ Кількість осіб _____ Присутні _ _____

1. Науковий характер лекції. Влучність розкриття теоретичних положень, категорій, визначень. _____

2. Зв'язок теоретичного матеріалу з досягненнями практики педагогічної роботи. Популяризація досягнень вітчизняної науки, передового досвіду педагогічної роботи _____

3. Методичний рівень викладання: наявність плану лекції, його зв'язок з попереднім матеріалом, використання структурно-логічних схем, логічність і послідовність викладення матеріалу, аргументованість висновків _____

4. Практична спрямованість: орієнтація на зміст і завдання практичних (семінарських) занять з даної теми. Точність, визначення завдань і термінів їх виконання _____

5. Завдання для самостійної роботи здобувачів: їх наявність, влучність, доцільність, творчий характер, повідомлення термінів і форми перевірки знань _____

6. Стил ь викладання: точність визначень, формулювань, емоційність, демократичність, володіння аудиторією, дисципліна _____

7. Мовленнєві характеристики: чіткість, легкість голосу, вдале інтонування, голосність, тональність _____

8. Рівень технічного забезпечення (ІКТ) _____

9. Оцінка ефективності проведеної лекції. Поба жання та зауваження _____

П.І.Б. рецензента _____

Дата _____

Підпис _____

Схема аналізу проведеного практичного заняття

У відповідності за розкладом _____ 202__ р. проведено практичне заняття з предмету _____

Тема _____

П.І.Б. здобувача _____

Спеціальність _____ Курс _____

Група _____ Кількість осіб _____ Присутні _____

1. Наявність робочого плану практичного заняття _____

2. Визначеність мети, завдань практичного (семінарського) заняття, достатня вмотивованість діяльності здобувачів _____

3. Відповідність змісту практичного (семінарського) заняття програмі навчального курсу _____

4. Форма проведення практичного заняття _____

5. Форми оцінки знань, умінь і навичок здобувачів під час проведення практичного заняття. Доцільність їх застосування _____

6. Використання прийомів активізації пізнавально-пошукової діяльності студентів _____

7. Спрямованість практичного заняття на самостійну роботу здобувачів _____

8. Особливості стилю педагогічної взаємодії зі здобувачами _____

9. Оцінка ефективності проведеного практичного заняття _____

10. Побажання та зауваження _____

П.І.Б. рецензента _____

Дата _____

Підпис _____

Додаток А7

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету _____
« ____ » _____ 20__ р.

П Л А Н
організаційно-виховної роботи куратора
академічної групи _____ курсу _____ факультету
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
на _____ семестр 20__ /20__ навчального року

1. Паспорт групи

2. У групі всього _____ здобувачів, у тому числі відмінники

_____

_____

навчається на 75 – 100 балів _____

навчаються лише на 60 – 74 бали _____

мають борги за попередній семестр _____

Нові студенти в групі _____

3. Пільгові категорії здобувачів _____

4. Актив групи (староста, заст. старости, голови секторів) _____

5. За попередній семестр: а) відвідування навчальних занять _____

б) успішність _____

в) якість знань _____

г) рейтинг групи (місце) _____

6. Список здобувачів, що мешкають у гуртожитку, на приватних квартирах

Прізвище, ім'я, по батькові здобувача	Гуртожиток, кімната	Приватна квартира (адреса)

2. Графік проведення кураторських годин (день, час, аудиторія)

3. Заходи

№	Захід (форма і назва)	Дата	Відповідальний виконавець
1. Навчальна робота (заходи, спрямовані на розпізнавання активності здобувачів, формування культури навчальної праці, допомоги невстигаючим студентам)			
2. Організаційна робота (робота з активом групи, збори студентів, організація до будь-якого виду суспільно корисної діяльності)			
3. Національно-патріотичне виховання, що передбачає: формування національної свідомості і відповідальності за долю України; виховання любові до рідної землі, її історії, відновлення і збереження історичної пам'яті; культивування кращих рис української ментальності (працелюбності, індивідуальної свободи, глибокого зв'язку з природою тощо); виховання бережливого ставлення до національного багатства країни, мови, культури, традицій			
4. Інтелектуально-духовне виховання, що передбачає: розвиток пізнавального інтересу, творчої активності, мислення; виховання потреби самостійно здобувати знання та готовності до застосування знань, умінь у практичній діяльності; реалізація особистісного життєвого вибору та побудова професійної кар'єри на основі здібностей, знань, умінь і навичок; виховання здатності формувати та відстоювати власну позицію; формування особистісного світогляду як проекції узагальненого світосприймання			
5. Громадянсько-правове виховання передбачає: прищеплення поваги до прав і свобод людини та громадянина; виховання поваги до Конституції, законів України, державних символів України; виховання громадянського обов'язку перед Україною, суспільством; формування політичної та правової культури особистості; залучення студентської молоді до участі у добровільних акціях і розвитку волонтерського руху			
6. Моральне виховання передбачає: формування почуття власної гідності, честі, свободи, рівності, працелюбності, самодисципліни; формування моральної культури особистості, засвоєння моральних норм, принципів, категорій, ідеалів суспільства на рівні власних переконань; становлення етики міжетнічних відносин та культури міжнаціональних стосунків			
7. Екологічне виховання передбачає: формування основ глобального екологічного мислення та екологічної культури; оволодіння знаннями та практичними вміннями раціонального природокористування; виховання почуття відповідальності за природу як національне багатство; виховання готовності до активної екологічної та природоохоронної діяльності			

<p>8. Естетичне виховання передбачає: розвиток естетичних потреб і почуттів, художніх здібностей і творчої діяльності; формування у молоді естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на українських народних традиціях та кращих надбаннях світової культури; вироблення умінь примножувати культурно-мистецькі надбання народу, відчувати та відтворювати прекрасне у повсякденному житті</p>			
<p>9. Фізичне виховання та утвердження здорового способу життя передбачає: виховання відповідального ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя; формування знань і навичок фізичної культури в житті людини; забезпечення повноцінного фізичного розвитку здобувачів; фізичне, духовне та психічне загартування; формування потреби у безпечній поведінці, протидія та запобігання негативним звичкам, профілактика захворювань; створення умов для активного відпочинку студентів</p>			
<p>10. Трудове виховання: формування особистості, яка свідомо та творчо ставиться до праці в умовах ринкової економіки; формування почуття господаря та господарської відповідальності; розвиток умінь самостійно та ефективно працювати</p>			
<p>11. Економічне виховання: ознайомлення молоді із законами ринкової економіки, шляхами підвищення її ефективності, вдосконалення виробничих відносин, системою і методами управління виробництвом; формування здатності до економічного мислення, вміння оволодівати новими методами і прийомами праці; виховання почуття і рис ефективного господаря; розвиток здорових матеріальних потреб, умінь розпоряджатися грошима.</p> <p>У сфері особистого життя економічна діяльність передбачає: планування та організацію особистого бюджету, доходів та витрат сім'ї; економічно обґрунтоване оцінювання товарів, які купуються для особистих потреб, їх раціональне використання; раціональне ставлення до свого здоров'я, режиму і способу життя</p>			
<p>12. Робота з органами студентського самоврядування</p>			

Графік відвідування здобувачів, що мешкають у гуртожитку, на приватних квартирах

№	Кого відвідати	Дата	Позначка про виконання

Куратор академічної групи _____

Орієнтовна схема конспекту виховного заходу.

Титульний аркуш

План-конспект (кураторської години, бесіди, свята тощо)

проведеного в __ групі, факультет

здобувачем ___ групи, факультету

Наступні сторінки:

Тема виховної години _____

Мета виховної години _____

Завдання виховної години (виховні, пізнавальні, розвивальні) _____

Обладнання _____

План виховної години

1. _____

2. _____

Основний зміст _____

Література

1. _____

2. _____

Самоаналіз виховного заходу

1. *Загальні відомості про виховний захід:*
  - аналіз теми, мети, завдань; відповідність теми, мети поставленим завданням та індивідуальним і віковим особливостям здобувачів.
2. *Особливості підготовки до проведення виховного заходу, організаційні труднощі.*
3. *Особливості проведення виховного заходу:*
  - що, на вашу думку, найбільше вдалося (не вдалося);
  - як встановлювався контакт зі здобувачами;
  - особливості сприймання здобувачів, налагодження взаємозв'язку;
  - емоційний клімат під час проведення виховного заходу;
  - включення здобувачів у процес обговорення проблеми;
  - використання різних методів впливу на здобувачів, індивідуальний та диференційований підхід до них.
4. *Загальні висновки:*
  - чи досягнуто поставленої мети;
  - на що необхідно звернути увагу в майбутньому;
  - загальне враження про захід;
  - особливості подальшої виховної роботи (які теми слід обговорювати, яка форма проведення заходу найбільш вдала тощо).

Звіт виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти 2 курсу
факультету гуманітарної та економічної освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
денної (заочної) форми навчання
(прізвище, ім'я по-батькові здобувача)

Виробнича асистентська та науково-дослідна практична підготовка стала для мене _____

_____

Для мене стало відкриттям _____

_____

Моя самостійність проявилася у _____

_____

Об'єм проведеної роботи _____

_____

Труднощі, які виникли в роботі у проведенні занять, з викладачами, академічною групою _____

_____

Знання, вміння та навички, придбані за період практичної підготовки

_____

Задачі з самоосвіти _____

_____

Загальні висновки, рекомендації та пропозиції _____

_____

«__» _____ 20__ р.

_____ (підпис практиканта)

**Вимоги до оформлення звіту з психології
(психодіагностична діяльність):**

1. Звіт про виконання завдання з психології містить психолого-педагогічну характеристику студентської академічної групи і додатки.

2. Психолого-педагогічна характеристика студентської групи складається за «Програмою вивчення студентської групи» обсягом близько п'яти сторінок друкованого тексту (розмір шрифту – 14, міжрядковий інтервал – 1).

У структурі характеристики мають бути обов'язково представлені такі компоненти, як загальні відомості про групу, структура студентської групи, її спрямованість, характеристика навчальної діяльності групи, описана її підготовленість за видами діяльності, проаналізовано психологічну єдність як критерій соціальної зрілості студентської групи, обґрунтовано рівень її розвитку, вказано на особливості педагогічного керівництва групою, сформульовані загальні психолого-педагогічні висновки, де узагальнюються результати проведеного дослідження студентської академічної групи і вказується на негативні тенденції у ній, пропонуються шляхи їх подолання чи попередження.

3. Додатки являють собою матеріали емпіричних досліджень: протоколи анкетування, тестування здобувачів (не менше 3 групових досліджень), бланки відповідей, заповнені здобувачами, з подальшою обробкою результатів і висновками тощо. Отримані результати мають систематизуватися по кожній методиці окремо в спеціальних таблицях, які також потрібно помістити у додатки.

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА
СТУДЕНТСЬКОЇ АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ.**

**Програма психолого-педагогічного вивчення
студентської академічної групи**

1. Загальні відомості про групу. Курс, факультет, спеціальність. Кількість здобувачів, їх статеві приналежність, національність, вік. Загальні відомості про успішність, відвідування, дисципліну. Участь у гуртках, творчих та громадських об'єднаннях.

2. Структура студентської групи. Ступінь організованості групи: організована чи розрізнена. Особливості міжособистісних взаємин між здобувачами: товариські взаємини чи навпаки – має місце недружелюбність, недоброчливість. Наявність узгодженої взаємодії і взаємодопомоги членів групи, їх прагнення до співробітництва, взаємовиручки.

Визначення статусу в групі її членів – хто належить до категорії лідерів, «ізолюваних», хто займає проміжну позицію між цими полярними ланками.

Характеристика офіційних і неофіційних лідерів у групі. Стосунки між ними.

Стисла характеристика активу та його діяльності. У якій мірі актив долучається до організаторської діяльності, яким чином розподілені функції серед активістів. Характеристика функціонування органів студентського самоврядування. Визначення існування неофіційного активу, характеру його взаємин з офіційним активом.

Визначення в групі пасивних, «ізольованих» здобувачів, які з певних причин знаходяться поза межами реального студентського життя групи. Формулювання причин їх пасивності, окреслення способів корекції такого статусу. Опис взаємин групи й окремих здобувачів, які за певних обставин почали протиставляти себе спільноті.

Наявність у студентській групі угруповань, їх спрямованість, з яких причин вони виникли і чому певний час існують. Визначення характеру взаємин між угрупованнями та причин, що зумовили саме таку взаємодію.

3. Спрямованість групи. Інтереси, якими керуються члени групи, ступінь їх спільності, міра впливу на навчання. Наявність чи відсутність спільної мети, ступінь її інтегрованості. Рівень активності здобувачів. Громадська думка в групі, її ідейний рівень, провідні моральні норми. Наявність критики в групі, її зміст і результативність (конструктивна чи деструктивна). Схильність членів групи до самокритики. Ставлення до порушень норм поведінки та моралі.

Взаємостосунки з іншими групами на курсі, факультеті. Характер взаємин з представниками різних національностей, релігійних течій (за наявності таких).

Громадська діяльність групи. Громадські заходи, в яких беруть участь члени групи.

4. Характеристика навчальної діяльності студентської групи. Рівень загального інтелектуального розвитку здобувачів, підготовленість їх до навчання у закладі вищої освіти, здатність до засвоєння навчальних програм дисциплін, які вивчаються в університеті. Характеристика успішності групи (результати сесії, поточні оцінки, кількість відмінників, невстигаючих). Улюблені навчальні дисципліни. Вимоги до учбової діяльності членів групи з боку її активу. Негативні й позитивні прояви взаємодії і взаємодопомоги в навчальній роботі (взаємодопомога чи підказка, списування). Провідні мотиви навчання.

5. Підготовленість групи за видами діяльності.

Види спільної діяльності, в яких беруть участь члени групи та група в цілому. Інтерес у групі до мистецтва, літератури, спорту, туризму, художньої самодіяльності тощо. Форми вияву таких інтересів. Чи відвідують здобувачі театри, кінотеатри? Чи обговорюють книжки, кінофільми, спектаклі?

Чи є у групі досвід спільної діяльності, її результативність? Чи виявляється інтерес групи в успіхах спільної діяльності? Як члени групи реагують на труднощі й невдачі?

6. Психологічна єдність як критерій соціальної зрілості студентської групи

Інтелектуальна єдність групи. Ступінь розуміння одногрупниками один одного. Наявність у групі загальної думки, яка стосується потенційних можливостей і недоліків кожного та групи в цілому. Реакція здобувачів на критичні зауваження з боку одногрупників, активу, викладачів. Чи спостерігається критичне обговорення недоліків і бажання їх виправити.

Емоційна єдність групи. Загальний настрій, що домінує в групі. Психологічна атмосфера в групі. Наявність стосунків, що ґрунтуються на симпатії, увазі, чуйності один до одного. Характер переживань здобувачів успіхів і невдач своєї групи. Визначення того, чи подобається одногрупникам разом проводити вільний час. Ступінь емпатійності, співчуття один до одного. Рівень дружелюбності, взаємної толерантності до недоліків інших. Готовність допомагати іншим, підтримувати їх у потрібні моменти.

Вольова єдність групи. Здатність групи спільно переборювати труднощі для досягнення загальної мети. Спроможність мобілізувати сили у важкі моменти. Наявність у здобувачів уміння працювати над поставленим завданням і доводити розпочату справу до кінця. Ступінь самостійності групи у постановці та досягненні цілей.

7. Рівень розвитку групи. Визначення рівня розвитку досліджуваної студентської академічної групи: асоціації, кооперації, колективу. Обґрунтування такого узагальнення, що має включати характеристику ступеню інтегрованості групи, її згуртованості, взаєморозуміння тощо.

8. Педагогічне керівництво студентською групою. Необхідність у керівництві з боку деканату, куратора. Стисла характеристика діяльності куратора групи. Міра його впливу на діяльність групи та взаємини здобувачів. Реалізація індивідуального підходу до кожного члена групи, його зміст (на прикладі окремих ситуацій).

Ставлення групи до викладачів. Викладачі, які користуються найбільшим авторитетом і повагою у здобувачів групи. Стиль педагогічного спілкування зі здобувачами. Перелік якостей викладачів, що імпонують здобувачам і найбільш ними цінуються. Ступінь поваги групою викладачів. Стиль діяльності викладача, який є найбільш оптимальним у досліджуваній групі.

Вплив викладача-практиканта на розвиток групи. Характеристика власної педагогічної діяльності, як викладача та куратора групи.

9. Загальні психолого-педагогічні висновки. Узагальнення отриманих результатів вивчення студентської групи. Пропозиції і рекомендації щодо оптимізації взаємин, подальшого розвитку групи. Визначення шляхів корекції окремих сторін життєдіяльності групи.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ

Вивчення психологічного клімату в студентській академічній групі

Методика 1. Оцінка мікроклімату студентської групи (за В.М.Зав'яловим). URL: <http://weblib.pp.ua/421-metodika-otsenki-psihologicheskoy-22456.html>

Методика 2. Оцінка психологічної атмосфери в колективі (за Л. Жедуною). URL: <https://studfile.net/preview/5319772/page:6/>

Методика 3. Оцінка психологічної атмосфери в колективі (за А.Ф.Фідлером). URL: <http://pr.ipro.kubg.edu.ua/2016/10/25/пакет-діагностичних-методик-для-пров/>

Методика 4. Вивчення психологічного клімату колективу. URL: https://web.posibnyku.vntu.edu.ua/icgn/11prishak_osnovy_psiholog_pedagogiki_1_abpraktik/6.html

Вивчення міжособистісних взаємин та інтегральних характеристик студентської академічної групи

Методика 1. Дослідження міжособистісного сприймання в групі та оцінка стосунків з групою (Л.А.Головей, Е.Ф.Рибалко). URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/files-2020/02/Pedagogachna_prakt_Posibnik.pdf

Методика 2. Оцінка своєї групи і задоволеність стосунками в ній. URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/files-2020/02/Pedagogachna_prakt_Posibnik.pdf

Методика 3. Діагностика міжособистісних взаємин Т. Лірі. URL: http://psychologis.com.ua/test_mezhlichnostnyh_otnosheniy_liri.htm

Методика 4. Визначення ступеня ціннісно-орієнтаційної єдності. URL: https://stud.com.ua/53618/psihologiya/metodika_viznachennya_stupenya_tsinnisno_o_oriyentatsiynoyi_yednosti_grupi

Методика 5. Визначення індексу групової згуртованості Сішора. URL: <https://naurok.com.ua/metodika-viznachennya-indeksu-grupovo-zgurtovanosti-za-sishorom-53678.html>

Діагностика розвитку студентської академічної групи

Методика 1. Діагностика рівня розвитку малої групи. URL: <http://weblib.pp.ua/442-diagnostika-urovnya-razvitiya-maloy-22466.html>

Методика 2. Діагностика психолого-педагогічної характеристики малої навчальної групи. URL: <http://weblib.pp.ua/443-diagnostika-psihologo-pedagogicheskoy-22467.html>

Діагностика конфлікту в студентській академічній групі

Методика 1. Експрес-оцінка глибини конфлікту (А.М.Бандурка, С.І.Бочарова, Е.В.Землянська). URL: http://psih.pp.ua/04363_6_експрес-оцінка_глибини_конфлікту_а_м_бандурка_с_і_бочарова.html

Методика 2. Експрес-діагностика поведінкового стилю в конфліктній ситуації. URL: <https://www.facebook.com/dytyachyjpsycholog/posts/1280204192175846/>

Методика 3. Експрес-діагностика конфліктостійкості. URL: <https://www.facebook.com/dytyachyjpsycholog/posts/1280204192175846/>

Методика 4. Самооцінка раціональної поведінки у конфлікті. URL: <https://studfile.net/preview/5287904/page:4/>

Методика 5. Самооцінка конструктивної поведінки у конфлікті. URL: <http://weblib.pp.ua/437-samoosenka-konstruktivnogo-povedeniya-22463.html>

Анкета «Я і моя група»

1. Група. Стать (чол., жін.). Вік. Сімейне становище, наявність дітей.
2. Чи отримуєте стипендію?
3. Як Ви вважаєте, що таке колектив?
4. Як Ви вважаєте, чи є колектив у вашій групі?
5. Як Ви вважаєте, що таке друг і що таке товариш?
6. Кого Ви вважаєте в групі своїм другом?
7. З ким би Ви хотіли проживати в одній кімнаті, готуватись до занять, відпочивати?
8. Які риси характеру Ви найбільш цінуєте в інших?
9. Хто Вам найбільш подобається в групі і за що?
10. Хто Вам не подобається в групі і чому?
11. Чи є у Вашій групі неформальні лідери?
12. Чи є в групі ізольовані студенти? Причини їхньої пасивності.
13. Чи є у групі мікро групи? Якою є їхня спрямованість? На якій основі вони склалися?
14. Як Ви вважаєте Ви цікава людина для товаришів?
15. Як Ви вважаєте Вас поважають у групі?
16. Якою є Ваша активність під час занять?
17. На скільки Ви залучені до справ групи?
18. Чи подобається Вам ваша група?
19. Який би Ви запропонували девіз вашої групи?

Вимоги до оформлення доповіді

Час виступу – до 15 хвилин, обсяг – до 0,5 друк. арк. (до 20 тис. знаків).

Текст приймається в редакторі Word for Windows, шрифт – Times New Roman, розмір кегля – 14.

Друкується через 1,5 інтервали; ширина поля ліворуч – 1,5 см, праворуч – 2,5-3 см, знизу – 2,0 см. Обов'язкова нумерація сторінок.

Посередині друкуються прізвища й ініціали авторів, під прізвищами – назва роботи. Через два інтервали друкується основний текст.

Таблиці мають бути пронумеровані й містити назву. Примітки та виноски до таблиці необхідно друкувати безпосередньо під нею.

Розмір шрифту тексту таблиць може бути зменшений (до 8–10 pt).

Перелік застосованих літературних джерел наводять у порядку посилань.

У тексті посилання слід наводити у квадратних дужках цифрами, що відповідають їхнім порядковим номерам у списку. Не допускаються посилання на неопубліковані матеріали. Небажані посилання на підручники, енциклопедії, довідники, інтернет-видання.

Вимоги до оформлення тез**Загальні вимоги**

Текст тез доповідей необхідно подавати у файлах, сформованих у редакторі Microsoft Word.

Основний текст: шрифт – 12, інтервал – 1,25, гарнітура – Times New Roman Cyr.

Формат аркушів А4 (210x297 мм). Відступи: зліва – 2,5 см, справа – 2,5 см, зверху – 2,5 см, знизу – 2,5 см.

Поля дзеркальні.

Колонтитули: зверху – 1,6 см, знизу – 3,2 см.

Сторінки не нумеруються.

Оформлення таблиць

Заголовки таблиць розміщують по центру (кегль шрифту – 12, напівжирний), а нумерація праворуч таблиці курсивом. Розмір шрифтів для набору тексту у таблиці – 10.

Оформлення формул

Формули набирають з використанням редактора Microsoft Equation 3.0. Нумерацію формул проводять в круглих дужках праворуч тексту.

Оформлення рисунків

Рисунки виконуються засобами Microsoft Office або вставляються у публікацію у растрових форматах TFF, PCX, BMP з роздільною здатністю 300 dpi. Написи під рисунками виконуються шрифтом гарнітури Times New Roman Cyr 12 кеглем. Рисунки, виконані засобами Microsoft Word повинні бути згруповані як один об'єкт.

Оформлення посилань та списку використаних джерел

Перелік посилань (не більше чотирьох джерел) подається в кінці публікації курсивом (слово «Література»). В тексті тез посилання на використані джерела обов'язкове.

У першому рядку *тез доповіді* вказуються ініціали та прізвища авторів (шрифт напівжирний, 12), справа. Наступний рядок – місце праці авторів (справа). Далі, через рядок, назва доповіді великими літерами (шрифт – 14, напівжирний), по центру. Через рядок – основний текст доповіді.

Вимоги до оформлення статті

Перш ніж подати статтю до друку уважно прочитайте вимоги та неухильно їх дотримуйтесь. У публікації повинні відповідати поля, шрифт, інтервал, структурні елементи, список використаної літератури тощо.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ У ЗБІРНИКУ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

«ГУМАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ»

Збірник наукових праць «Гуманізація навчально-виховного процесу» ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» включено до переліку наукових фахових видань України в галузі «Педагогічні науки» в категорії «Б» (Наказ МОН від 29.06.2021 р. № 735. Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія КВ № 21279-11079ПР, видано 26.03.2015 р. Державною реєстраційною службою України.)

Фахове друковане періодичне видання зареєстровано в базі даних Міжнародного Центру ISSN в Парижі, йому присвоєно ISSN 2077-1827.

Періодичність видання – 2 рази на рік (червень, грудень поточного року).

Містить наступні розділи: ВИЩА ШКОЛА; ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ; ЗАГАЛЬНА ШКОЛА; ПОЧАТКОВА ШКОЛА; ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ; ТЕОРІЯ НАВЧАННЯ; ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА; ПСИХОЛОГІЯ; СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА; СПЕЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА.

Для публікації в «Гуманізація навчально-виховного процесу» приймаються матеріали, які не друкувалися раніше та містять наукові результати теоретичних і експериментальних досліджень у відповідних наукових галузях, а також наукові огляди та рецензії.

Відповідно до редакційної політики збірника процедура рецензування є анонімною (двостороннє «сліпе» рецензування). Усі статті проходять перевірку ознак плагіату. Бажана оригінальність статті – 75%.

Мова видання: – українська, англійська, німецька, французька, польська.

До публікації **запрошуються:** доктори та кандидати наук, докторанти, аспіранти, магістранти закладів вищої освіти України та зарубіжжя.

Для осіб, що не мають наукового ступеня, додатково надіслати відскановану рецензію наукового керівника чи рецензію особи, яка має науковий ступінь (підпис рецензента повинен бути завірений у відділі кадрів установи або печаткою факультету (інституту)).

Усім статтям присвоюється цифровий ідентифікатор DOI.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВИХ СТАТЕЙ

Обсяг статті – 12–20 аркушів (до 40 000 знаків із пробілами). Мінімальний обсяг основного тексту (без анотації, ключових слів і літератури) від 12 сторінок.

РОЗТАШУВАННЯ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ СТАТТІ:

У верхньому лівому кутку: Шифр УДК;

По центру:

- назва статті (англ. мовою, великими літерами, жирним шрифтом);
- назва статті (українською мовою, великими літерами, жирним шрифтом).

У двох колонках:

З лівого боку (українською мовою):

- ім'я, прізвище автора (авторів) (курсивом, жирним шрифтом);
- вчене звання, науковий ступінь;
- E-mail;
- ORCID;
- Researcher ID;
- місце роботи, країна.

З правого боку (англійською мовою):

- ім'я, прізвище автора (авторів) (курсивом, жирним шрифтом);
- вчене звання, науковий ступінь;
- E-mail;
- ORCID;
- Researcher ID;
- місце роботи; країна.

Вирівнювання по ширині:

Анотація статті (англійською мовою, курсивом, обсяг – не менше 1800 знаків без пробілів (230–250 слів));

Ключові слова (англійською мовою, курсивом, 6–8 слів)

Текст статті мовою оригіналу (відповідно вимог).

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА (назва по центру, жирним шрифтом, за абеткою)

REFERENCES (назва по центру, жирним шрифтом, за абеткою)

Анотація статті українською мовою (або мовою статті) (курсивом, обсяг – не менше 1800 знаків без пробілів (230–250 слів));

Ключові слова (українською мовою, курсивом, 6–8 слів);

Обов'язкові необхідні елементи наукової статті:

– постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; **актуальність теми;**

– **аналіз останніх досліджень і публікацій**, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;

– формулювання цілей (**мета**) статті, постановка завдання;

– **виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;**

- **висновки** та перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СТАТТІ

- Береги – всі по 2 см. Редактор: MS Word. Гарнітура: TimesNewRoman, кегель (розмір) 14, інтервал – 1,5. Текст набирається без переносів.

- Щодо символів: у тексті необхідно використовувати лапки лише такого зразку: «», тире – це коротке тире: «-». Не потрібно ставити зайві пробіли, особливо перед квадратними чи круглими дужками, а також у них. Для запобігання цього потрібно використовувати функцію «Недруковані знаки».

- Таблиці в тексті мають бути виконані в Excel або Word без заливання. Малюнки, виконані у Word, мають бути згруповані і являти собою один графічний об'єкт. Усі ілюстрації треба подавати в чорно-білому варіанті або у градаціях сірого кольору, можна використовувати інші способи заливки (узор).

ОФОРМЛЕННЯ ЛІТЕРАТУРИ

Цитування та внутрішньотекстове покликання на літературні джерела здійснюються за стилем АРА, наприклад (Петренко, 2008); якщо зазначається сторінка джерела, то вона подається через двокрапку, наприклад (Петренко, 2008: 125).

Джерела та література оформлюється відповідно до вимог «ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання», що вступив у дію 01.07.2016. Розміщення використаних джерел у списку оформлюється за абеткою.

References оформлюється згідно стандарту АРА.

Для **транслітерації** українського тексту на латиницю використовується безкоштовний сайт <http://www.slovnyk.ua/services/translit.php> (вибираємо варіант *американська*); для транслітерації російського тексту використовується безкоштовний сайт <http://fotosav.ru/services/transliteration.aspx>.

У референсі окрім класичної транслітерації обов'язково подається переклад англійською мовою (назва, видання). Важливо пам'ятати, що в зарубіжних базах даних проста транслітерація назви джерела без її перекладу англійською мовою не має сенсу.

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ СТАТТІ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ:

DOI

УДК 378-057.175-051:005.6

**PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF A TEACHER IN THE
CONTEXT OF IMPROVING THE QUALITY OF WORK OF HIGHER
EDUCATION INSTITUTION**

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИКЛАДАЧА У КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЗВО

Світлана Саяпіна

доктор педагогічних наук, доцент,
E-mail: svetlana.sayapina65@gmail.com
ORCID 0000-0001-7341-2610
Research ID: F-9871-2018
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет», Україна

Svetlana Sayapina

D.Sc. in Pedagogy, Associate Professor,
E-mail:svetlana.sayapina65@gmail.com
ORCID 0000-0001-7341-2610
Research ID: F-9871-2018
SHEI “Donbas State Pedagogical
University”, Ukraine

ABSTRACT

Текст анотації (обсягом не менше ніж 1800 друкованих знаків (без відступів)) англійською мовою.

Key words: *educational activity, professional development, quality of activity of higher education institution, qualification.*

Текст статті...

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Махinya Н. В. (2014). Освіта дорослих: навчання на робочому місці як один із методів ефективного набуття кваліфікації. *Розвиток соціально-гуманітарної освіти і науки в контексті модернізації вітчизняної вищої освіти*: матеріали II всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 26 груд. 2014 р.). Дніпропетровськ, ДНУ імені Олеся Гончара, С. 32–33.

Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства № 610 від 23.03.2021 р. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv>.

Рекомендації щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми: Затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листоп. 2020 р. Київ: ТОВ «Український освітянський видавничий центр «Оріон»», 2020. 66 с.

REFERENCES

Makhynia, N.V. (2014). Osvita doroslykh: navchannia na robochomu misti yak odyn iz metodiv efektyvnoho nabuttia kvalifikatsii [Adult education: on-the-job training as one of the methods of effective qualification acquisition]. *Rozvytok sotsialno-humanitarnoi osvity i nauky v konteksti modernizatsii vitchyznianoї vyshchoї osvity: materialy II vseukr. nauk.-prakt. konf. (m.Dnipropetrovsk,26 hrud. 2014 r.). Dnipropetrovsk, DNU imeni Olesia Honchara. S. 32–33.*[in Ukrainian].

Profesiinyi standart na hrupu profesii «Vykladachi zakladiv vyshchoї osvity»: Nakaz Ministerstva rozvytku ekonomiky, torhivli ta silskoho gospodarstva № 610 vid 23.03.2021 r. [Professional standard for the group of

professions «Teachers of higher education institutions»: Order of the Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture № 610 dated 23.03.2021.].URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv> [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

Текст анотації (обсягом не менше ніж 1200 друкованих знаків (без відступів)) мовою статті.

***Ключові слова:** освітня діяльність, професійний розвиток, якість діяльності закладу вищої освіти, кваліфікація*

АЛГОРИТМ ПОДАННЯ МАТЕРІАЛУ:

1) Статті подаються повністю підготовленими до друку на електронну скриньку кафедри педагогіки вищої школи kafedrapvs@gmail.com ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

2) Технічний редактор перевіряє публікацію на відповідність до вимог. Потім стаття проходить двостороннє «сліпе» рецензування.

3) Редакційний збір становить **1100 гривень** за одну статтю обсягом до 12 сторінок. Якщо стаття більше зазначеного обсягу, то додатково необхідно сплачувати 50 гривень за кожен сторінку. Редакційний збір покриває витрати, пов'язані з наданням DOI, редагуванням статей, макетуванням та друком збірки.

Плата за публікацію статті здійснюється після її рекомендації до друку. Вам буде відправлено повідомлення електронною поштою суму для оплати і номер рахунку.

4) На окремому аркуші подається довідка про автора (не рахується як друкована сторінка, не входить в оплату за статтю).

Довідка про автора

Прізвище, ім'я, по батькові	
Домашня адреса (або Нової пошти)	
Контактні телефони	
Електронна адреса	

Електронний варіант збірки надсилається авторові на вказану електронну адресу у довідці.

На прохання автора друковане видання надсилається авторові поштою за вказаною адресою у довідці.

Отже, автор надсилає електронною поштою файли:

1. Стаття для друку (назва файлу: Кучер С (стаття).doc.).
2. Довідка про автора (назва файлу: Кучер С. (довідка про автора).doc.).
3. Ксерокопія (сканер) чеку про сплату за статтю у форматі pdf., jpeg. (назва файлу: Кучер С. (скан.чеку).pdf.).

Рецензія
керівника виробничої асистентської та науково-дослідної практичної
підготовки на лекційне, практичне заняття

здобувача _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

з дисципліни _____
(назва дисципліни)

на тему _____ ,

проведеного в групі _____ «___» _____ 20__ р.

У рецензії вказати:

1. Наявність плану-конспекту лекції (практичного заняття).
2. Визначеність мети, завдань заняття, достатня вмотивованість діяльності здобувачів.
3. Відповідність змісту заняття програмі навчального курсу.
4. Форма проведення заняття.
5. Форми оцінки знань, умінь та навичок здобувачів під час проведення заняття. Доцільність їх застосування.
6. Використання прийомів активізації пізнавально-пошукової діяльності здобувачів.
7. Спрямованість заняття на самостійну роботу здобувачів.
8. Особливості стилю педагогічної взаємодії зі здобувачами.
9. Оцінка ефективності проведеного заняття.
10. Побажання та зауваження.

Керівник виробничої асистентської
та науково-дослідної практичної підготовки

_____
(підпис)

Дата _____

**ВІДОМІСТЬ-ХАРАКТЕРИСТИКА (з практичної підготовки)
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки (Педагогіка вищої школи)
денної (заочної) форми навчання
(підкреслити)**

прізвище, ініціали магістранта

факультету гуманітарної та економічної освіти, який(а) проходив(ла) виробничу асистентську та науково-дослідну практичну підготовку на базі ДВНЗ «ДДПУ» з «__» _____ 20__ р. по «__» _____ 20__ р.

Під час проходження практичної підготовки була виконана наступна робота:

1. Підготовлено лекції: _____
_____
_____

3. Підготовлено практичні заняття: _____
_____
_____

4. Підготовлено кураторські години: _____
_____
_____

5. Результати науково-дослідної роботи: подано та прийнято до друку статтю «_____» (Збірник наукових праць «_____») або підготовлено доповідь на науково-практичну конференцію ДВНЗ «ДДПУ» «_____» .

6. Загальна характеристика діяльності магістра-практиканта: _____
_____
_____

1. Методист з психології _____ оцінка _____ підпис _____ прізвище, ініціали

2. Методист зі спеціальності _____ оцінка _____ підпис _____ прізвище, ініціали

Загальна оцінка за практику _____ оцінка _____ підпис _____ прізвище, ініціали

Декан факультету _____ підпис _____ прізвище, ініціали
М.П.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Буяльська Т.Б., Прищак М.Д., Мацко Л.А. Робота кураторів академічних груп у вищому навчальному закладі. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/icgn/бмацко_робкураторив_академгруп/index.html.
2. Кобаль В.І. Методика викладання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Мукачево: Вид-во МДУ, 2016. 203 с.
3. Малихін О.В., Павленко І.Г., Лаврентьєва О.О., Матукова Г.І. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: КНТ, 2014. 262 с.
4. Методичні рекомендації до професійної (асистентської) практики студентів ОР «магістр» галузі знань 11 «Математика та статистика» (спеціальність 111 «Математика») і 12 «Інформаційні технології» (спеціальність 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології») / О. С.Литвин, Т.І.Носенко, В.В.Прошкін. Київ: Вид-во КУБГ, 2017. 43 с.
5. Фенцик О.М. Асистентська практика: методичні рекомендації до організації та проведення практики для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 013 Початкова освіта. Мукачево: МДУ, 2016. 37 с.
6. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. 2-е видання, доповн. Київ: «Академвидав», 2014. 456 с.